

han findes skiftet til at være ved Theatret, ifødetfor at der til denne Kunstart kræves et aldeles bestemt Antal Sangere af hver Stemme. Det er ganske det Samme, som om man til et Embede vilde antage enhver Mand, der kunde findes skiftet dertil, medens man jo kun antager saa mange, man bruger, og derimod ikke de øvrige. Ved Skuespillet er det selvfølgelig en anden Sag, da de forskjellige Sider af Kunsten ved dette ere mindre skarpt begrænsede og gaae mere over i hverandre. Det er kun Anthyndinger, jeg her har tilladt mig med Hensyn til Retninger, hvori der kan spares, og der vil sikkert kunne anføres flere; men jeg gjentager, at det, jeg anseer for Hovedsagen, er, at der beredes Theatret en Overgang til, at det kan staae paa sine egne Been. Jeg troer, at det er en billig Forderung ligeoverfor en Forsamling, som med Hensyn til Theaterspørgsmaalet vistnok omtrent vil gruppere sig paa samme Maade nu som ifor. Dengang holdt den ene Halvdeel meget stærkt paa, at Theatret skulde vedblive som Statsinstitution med et stadigt og fast Tilflud, hvorimod den anden Halvdeel umiddelbart vilde have Theatret undraget enhver som helst Forbindelse med Staten. Jeg troer, at naar Stillingen er en saadan, bør man fra begge Sider kunne gaae ind paa en Ordning som den, jeg har antydet, og jeg troer, der er saameget mere Grund dertil, som det sikkert ikke er Nogen her ukendt, at medens Forholdet i dette Thing er saaledes, som jeg har antydet, ere vistnok tre Femtedele af Medlemmerne i hele Rigsdagen stemte for Theatrets Bibeholdelse som Statsinstitut. Jeg mener derfor, at den Ventetid, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds antydede, ikke vilde blive meget lang, dog maaskee vil blive det, saaledes at vi endnu i lang Tid vilde komme til paa Finantsloven at yde Tilflud til Theatret, uden at man vil sees dets Stilling og hvad jeg lægger nok saa stor Vægt paa, dets Fremtid sikkert.

H. C. D. Müller: Jeg skal først tillade mig at udtale, hvorfor jeg ikke føler mig tilfreds med flere Punkter i det Lovforslag, der her foreligger til Behandling, og jeg skal

derneest tillade mig at paavise, af hvilken Grund jeg for min Part stadig, bestemt og absolut vil holde paa det kongelige Theater. En af de første Grunde, hvorfor Lovforslaget ikke ret tilfredsstillende mig, er den, at en af de Ting, som jeg synes, man skulde opnaae ved Omordningen, er, at alle enkelte Detailbestemmelser om Sangere, om Dandere o. s. v. bleve fjernede fra denne Sal. Det er altid forekommet mig uheldigt, at man, selv i meget kritiske Tider for Danmark, i denne Sal er bleven belempret med Spørgsmaal om en enkelt Skuespillers Præstationer og Forhold til hele Theaterdetailen, om hans Betydning med Hensyn til, hvorvidt Theatret kunde bestaae og udføre den og den Detail i sit Repertoire eller ikke. Det forekommer mig, at det er en uheldig Stilling baade for Institutet selv og ikke mindre for denne Forsamling. Derfor tiltaler det mig, at Lovforslaget i mange Henseender nærmer sig til at lade alle disse Detailbestemmelser finde deres Afgjørelse paa et andet Sted under Statens Control, men den første Paragraph synes mig dog endnu at vidne om formegen Tilbøjelighed til at blande sig ind i disse Forhold. Det forekommer mig, at ligesaa stærkt man maa ønske, at det constitutionelle Liv maa udvikle sig, ligesaa stærkt maa man ogsaa ønske, at de Magter i Samfundet, der bidrage til at modvirke en Reaction i Videnskabsens og Kunstens Rige, faae mere Styrke. Jeg ønsker dette ogsaa dobbelt af praktiske Hensyn. Theatret er en saa stor Magt, at det ofte med næsten aldeles beherskende Vold har grebet det danske Folk og ikke blot i store Begivenheder, men i den mindste, elendigste Detail, men hvorfor skal det danske Folks Skjodesynd, Behandlingen af Theater-spørgsmaal, støttes og styrkes ved, at de altid skulle være fremme i Rigsdagens Forhandlinger? Derfor vil jeg dog ingenlunde, at Theatret skal ophøre, at være et Statsinstitut. Theatret, den nuværende danske Skueplads, har en lang historisk Udvikling. Det er, som de Herrer vide, begyndt som en privat Institution, men det viste sig, at det ikke kunde gaae paa den Maade. Det har derefter, ligesom saa mange andre Instituter, udviklet sig til at blive en Statsinstitution, og idet det er blevet en fød-